7/8148

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

SAYI : B100TSH0100005
KONU: Yazılı Soru Önergesi cevabı

02.11.05 15245

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 07.10.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-13882 sayılı yazınız.

Ordu Milletvekili Sayın İ.Sami TANDOĞDU tarafından, "Çernobil Nükleer Santrali kazasının Karadeniz Bölgesi'ndeki etkilerinin araştırılmasına ilişkin" olarak Bakanlığımızca cevaplandırılmak üzere verilen 7/8148 Esas sayılı yazılı Soru Önergesi'nin cevabı ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı

EKLER:
EK-1 Önerge Cevabı (3 sahife)

7/8148

Ordu Milletvekili Sayın İ.Sami TANDOĞDU tarafından verilen, "Çernobil Nükleer Santrali kazasının Karadeniz Bölgesi'ndeki etkilerinin araştırılmasına ilişkin" yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

26 Nisan 1986 tarihinde Ukrayna'da Çernobil Nükleer Santralinin ortaya çıkardığı çok yoğun radyoaktif sızıntı büyük felaketlerin yaşanmasına neden olmuş ve Karadenizli bir çok halkımızın sağlığını tehlikeye sokmuştur. Çernobil Faciası'ndan 19 yıl geçmesine rağmen bu konudaki gerekli araştırmalar yapılmamış ve gerekli tedbirler alınmamıştır.

Yazılı basında 08.08.2005 tarihinde çıkan habere göre; Dışişleri Bakanlığı Rusya, Ukrayna, Moldava, Belarus'ta görev yapan, Dışişleri personeline Çernobil Nükleer Santrali kazası sonrası herhangi bir rahatsızlık bulunup bulunmadığını kontrol için çalışma başlatıldığı belirtilmektedir. Dışişleri Bakanlığı'nın kendi görevlilerine gösterdiği bu duyarlılığa karşı, Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan ve radyasyon etkisinde kalan halkımıza karşı hiçbir önlem alınmamaktadır.

1- Bakanlığınız bünyesinde Çernobil Nükleer Santralinde meydana gelen faciaya ilişkin bu zamana kadar bir araştırma yapılmış mıdır? Eğer yapılmadıysa bu konuda bir araştırma komisyonu kurulacak mıdır?

2- Bakanlığınıza bu konuda vermiş olduğumuz Meclis Araştırma Önergesi'ni desteklemeyi düşünüyor musunuz?

3- Karadenizli halkımızın sağlığını ciddi derecede etkileyen bu olay konusunda neden şimdiye kadar önlem alınmamıştır? Bu konuda acil bir önlem alınması düşünülmekte midir?

4- Dışişleri Bakanlığı Rusya, Ukrayna, Moldova, Belarus'ta görev yapan Dışişleri personeline Çernobil Nükleer Santrali Kazası sonrası herhangi bir rahatsızlık bulunup bulunmadığına ilişkin bir inceleme yapılacağı haberi doğru mudur? Eğer doğru ise neden sadece bu bölgede olan kişiler için önlem alınmaktadır?

5- Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan halkımız için neden böyle bir çalışma yapılmamaktadır? Neden Ukrayna, Rusya, Moldova, Belarus' ta görev yapanlar için önlem alınıyor da, Karadenizli halkımız için alınmıyor?

6- Karadenizli vatandaşlarımıza karşı gösterilen duyarsızlığın nedeni nedir? Halkımızın nükleer kaza ile ilgili endişeleri nasıl telafi edilecektir?

CEVAPLAR:

1- Bakanlığımızca Şubat 1993 tarihinde oluşturulan "Çernobil Radyasyon Kazasının Etkilerini Değerlendirme Kurulu" tarafından bir araştırma yapılmış ve araştırmanın sonucu rapor halinde kamuoyuna sunulmuştur. Bu araştırma sonucunda düzenlenen raporda, "Kanser ve doğumsal anomaliler ile -Çernobil Nükleer Santrali kazası sonucu yayılan- radyasyonun ilişkisinin ortaya konamadığı" belirtilmiştir.

Ayrıca, Haziran 1993 tarihinde "Çernobil Faciasının Türkiye'deki Etkilerini Araştırmak, Facia ile İlgili Gerçekleri ve Sorumlularını Ortaya Çıkarmak, Zararların Tespiti ve Giderilmesi İçin Alınacak Önlemleri Belirlemek" amacıyla, Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuş ve bu Komisyon tarafından da rapor hazırlanmıştır.

2- Sadece Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan vatandaşlarımızın değil, Türkiye genelinde halkın sağlığını ilgilendiren her türlü konuda Sağlık Bakanlığı olarak gerekli çalışmalar bizzat yürütüldüğü gibi, halkın sağlığını riske edebilecek ve riske eden her türlü konuda gerçekleştirilecek çalışmalara da, ilgili mevzuat çerçevesinde gereken desteği vereceğimiz tartışmasızdır.

3- Çernobil Nükleer Santrali kazasının akabinde, diğer kurumlarla birlikte Bakanlığımız da sağlık konusunda üzerine düşen görevi yerine getirmiş ve lazım gelen tedbirlerin alınması için özellikle Karadeniz Bölgesi'ndeki sağlık kurum ve kuruluşlarımıza gerekli talimatlar verilmiştir.

Nitekim, Haziran 1993 tarihinde bu konuyu araştırmak üzere kurulmuş olan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu'nda da, "Bakanlığımızın bu kaza sonrasında alınması gereken akut dönem tedbirlerini aldığı" açıkça belirtilmiştir. Ayrıca, olayın hemen sonrasında alınan tedbirlerin yanında, yukarıda da bahsedildiği gibi 7 (yedi) yıl sonra Bakanlığımızca yine bir komisyon oluşturularak kaza ile yayılan radyasyonun muhtemel erken dönem etkileri araştırılmıştır.

Kaldı ki, olayın etkilerinin sürekli takip edilebilmesi amacıyla Edirne, Trabzon ve Samsun İlleri'nde de "Aktif Kanser Kayıt Merkezleri" ile illerin tamamında da "Kanser Kayıt Merkezi" kurulmuş olup; bu merkezler halen faaliyettedir.

4- Bakanlığımıza bu yönde resmî olarak intikal eden bir bilgi veya herhangi bir talep bulunmayıp; daha sağlıklı bilgi edinebilmek bakımından bu sorunuzun cevabının Dışişleri Bakanlığı'ndan alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

5- Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan halkımızın sağlığının, radyasyondan olumsuz etkilenmemesi için olaydan hemen sonra gerekli tedbirler alınmış ve ileriki dönemlerde ortaya çıkabilecek etkileri hususu araştırılmıştır. Dolayısıyla, bu olaya bağlı olarak Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan halkımızın sağlığına gereken önem verilmekte ve hassasiyet gösterilmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımızın bu konu ile ilgili çalışmaları halihazırda dahi devam etmekte olup; bu çalışmalar 2006 yılında sonuçlanacaktır. Nitekim, Bölge'de bu yıl itibarı ile 4 komponentli bir çalışmaya başlanmıştır.

Bu çalışmalar çerçevesinde;

a) Son on yıllık kanser kayıt bilgileri toplanacaktır.

b) Kanser ve Kanser Risk Faktörleri araştırması planlanmıştır. Karadeniz Bölgesi'nde (Rize-Fındıklı, Rize-Pazar), Edirne'de (Eski Kadın, İsmailce) ve Kontrol Grubu Olarak Isparta'da (Eğirdir) "Kanser ve Kanser Risk Faktörleri " anketi gerçekleştirilecektir.

c) Tiroid Kanseri preparatları (Parafin Bloklar) toplanacak ve incelenecektir. Bu çalışmada, trioid kanserlerinde radyasyona bağlı genetik değişiklikler araştırılacaktır. Bu çalışma kapsamında Türkiye'nin değişik bölgelerinde, 1990 yılından itibaren öncelikli olarak Papiller Troid Kanseri olmak üzere tespit edilmiş bütün tiroid kanseri vakalarından elde edilmiş parafin blokların toplanması planlanmaktadır. Toplanan dokulardan Bilkent Üniversitesi Genetik ve Biyoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezinde RNA ve DNA'lar çıkartılarak ret/PTC rearanjmanı ve mitokondrial DNA delesyonlarının gösterilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın radyasyona bağlı genetik değişiklerin öncelikli olarak Papiller Tiroid Kanserleri olmak üzere tüm Tiroid Kanserlerinin gelişimindeki etkisini açıklığa kavuşturması öngörülmektedir.

d) Radyasyon yükü ölçümü (Biyolojik Doz Tayini çalışması) yapılacaktır. Bu çalışmanın, Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Trabzon Numune Hastanesi'ne baş vuran 20 yaş ve üstü, 20 adet kanser hastası ve onların üçer adet yakını olmak üzere toplam 80 kişi ile sınırlandırılması uygun görülmüştür. Çalışmaya katılacak olan 20 kanser hastası ve onların üçer adet yakınlarından alınacak kanların Çekmece Nükleer Atom Enerjisi Merkezi) gönderilip Biyolojik Doz Tayini açısından incelenmesi planlanmaktadır.

7/8148

6- Yukarıda da belirtildiği gibi, Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan vatandaşlarımızın sağlığı konusunda herhangi bir duyarsızlık gösterilmemektedir. Sağlık Bakanlığı olarak, halkın sağlıklı yaşamasını teminen sadece bölgeler düzeyinde değil, Türkiye genelinde her türlü sağlık problemine en hızlı şekilde müdahale edilmekte, gerekli tedbirler alınmakta ve tanı ve tedaviye yönelik sağlık hizmetlerinin en iyi şekilde verilmesi sağlanmaktır.

Karadeniz Bölgesi'nde bu güne kadar yapılan çalışmalar sonucunda, Çernobil Nükleer Santrali kazasıyla Bölge'nin maruz kaldığı radyasyon miktarı ile kanser vakalarının artışı arasında doğrudan bir bağlantı tespit edilememiş, böyle bir etkisine rastlanmamıştır. Kaldı ki, Bölge'de maruz kalınan radyasyon miktarına göre 50 yıllık sürede 100.000 nüfusta 1 vaka görülmesi beklenmektedir.

Bununla birlikte, Karadeniz Bölgesi de dahil Ülkemizin genelinde kanser vakalarında bir artış söz konusudur. Bu artışın nedeninin Çernobil Nükleer Santrali kazasına bağlı olmadığının, artışın sadece Karadeniz Bölgesi'nde değil Ülke genelinde farklı nedenlere (sigara, yanlış beslenme alışkanlıkları, hareketsiz yaşam v.b) bağlı olabileceği Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar sonucunda görülmektedir. Ayrıca, yukarıda bahsedilen ve konu ile ilgili olarak yürütülen çalışmalara Bölge sivil toplum örgütleri dahil edilmiştir. Bu çalışmaların tamamlanmasından sonra araştırmaların sonucunun, Bölge halkına bu sivil toplum örgütleri ile birlikte aktarılması planlanmaktadır. Böylelikle, konu ile ilgili gerçeklerin Bölge halkı tarafından öğrenmeleri sağlanabilecektir.

İlginiz için teşekkür ederim.

G.CEVİ
21.10.2005

7/8148

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
KANSERLE SAVAŞ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Sayı: B100KSD0000007/5030-
Konu: Soru Önergesi

19.10.2005 * 1469

TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

Acilen
21/10

İlgi: 18.10.2005 tarih ve 10478 sayılı yazınız.

Ordu Milletvekili İ. Sami TANDOĞDU'nun Sayın Bakanımıza yöneltmiş olduğu "Çernobil Nükleer Santrali Kazasının Karadeniz Bölgesi'ndeki Etkilerinin Araştırılmasına İlişkin" yazılı soru önergesinin cevabı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. A. Murat TUNCER
Daire Başkan V.

Ek: 2 sayfa

S.B. TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ GN. MD.LÜĞÜ
20 Ekim 2005
SAYI: 8433

İlkiz Sokak No:4 Kat:1 06430 Sıhhiye/Ankara Tel:0312 229 50 88 – 229 50 89 Faks:0312 229 50 96
e-mail: kanser@saglik.gov.tr

7/8148

CEVAPLAR

1- Bakanlığımızca oluşturulan Şubat – 1993 tarihinde "Çernobil Radyasyon kazasının Etkilerini Değerlendirme Kurulu " tarafından bir araştırma gerçekleştirilerek, araştırmanın sonucu rapor halinde kamuoyuna sunulmuştur. Bu araştırma sonucuna göre "Kanser ve doğumsal anomaliler ile radyasyonun ilişkisi ortaya konamamıştır".

Ayrıca Haziran -1993 tarihinde "Çernobil Faciasının Türkiye'deki Etkilerini Araştırmak, Facia İle İlgili Gerçekleri ve Sorumlularını Ortaya Çıkarmak, Zararların Tespiti ve Giderilmesi İçin Alınacak Önlemleri Belirlemek Amacıyla" bir Meclis araştırma komisyonu kurulmuş ve rapor hazırlamıştır.

2-

3- Haziran – 1993 tarihli bu konuyu araştırmak üzere kurulmuş olan Meclis Araştırma Komisyonu Raporundan da görüleceği üzere Bakanlığımız olaydan sonra alınması gereken akut dönem tedbirlerini almıştır. Olaydan 7 (yedi) yıl sonra bir komisyon oluşturarak olayın muhtemel erken dönem etkilerini araştırmıştır. Olayın etkilerinin sürekli takip edilebilmesi için Çernobil kazasının ardından bütün illerde "Kanser Kayıt Merkezi" kurulmuş olup, Edirne,Trabzon ve Samsun illerinde de " Aktif Kanser Kayıt Merkezleri " kurmuştur.

4-

5- Bakanlığımız bu konu ile ilgili çalışmalarına devam etmektedir. Kazanın 20. yılında yani 2006 yılında sonuçlanacak olan çalışmalara başlamıştır. Bu çerçevede bölgede bu yıl itibariyle 4 komponentli bir çalışmaya başlanmış olup çalışmalar devam edilmektedir.

a) Son on yıllık Kanser Kayıt Bilgileri toplanacaktır.
b) Kanser ve Kanser Risk Faktörleri araştırması planlanmıştır. Karadeniz Bölgesinde (Rize- Fındıklı, Rize-Pazar), Edirne'de (Eskikadın, İsmailce) ve Kontrol Grubu olarak Isparta' da (Eğirdir) "Kanser ve Kanser Risk Faktörleri" anketi gerçekleştirilecek.
c) Tiroid Kanseri Preparatları (Parafin Bloklar) toplanacak ve incelenecektir.Bu çalışmada "Tiroid kanserlerinde radyasyona bağlı genetik değişiklikler araştırılacaktır. Bu çalışma kapsamında Türkiye'nin değişik bölgelerinde, 1990 yılından itibaren öncelikli olarak Papiller Tiroid Kanseri olmak üzere tespit edilmiş tüm Tiroid Kanseri vakalarından elde edilmiş parafin blokların toplanması planlanmaktadır. Toplanan dokulardan Bilkent Üniversitesi Genetik ve Biyoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezinde RNA ve DNA'lar çıkartılarak ret/PTC rearanjmanı ve mitokondrial DNA delesyonlarının gösterilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın radyasyona bağlı genetik değişiklerin öncelikli olarak Papiller Tiroid Kanserleri olmak üzere tüm Tiroid Kanserlerinin gelişimindeki etkisini açıklığa kavuşturması öngörülmektedir.
d) Radyasyon yükü ölçümü (Biyolojik Doz Tayini çalışması) yapılacaktır. Bu çalışmanın Karadeniz ili Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Trabzon Numune Hastanesine başvuran 20 yaş ve üstü, 20 adet kanser hastası ve onların üçer adet yakını olmak üzere toplam 80 adet örnek ile sınırlandırılması uygun görülmüştür. Çalışmaya katılacak olan 20 adet kanser hastası ve

onların üçer adet yakınlarından alınacak kanların ÇNAEM'e (Çekmece Nükleer Atom Enerjisi Merkezi) gönderilip Biyolojik Doz Tayini açısından incelenmesi planlanmaktadır.

6- Karadeniz Bölgesinde yapılan çalışmalarda Çernobil kazasında bölgenin maruz kaldığı radyasyon miktarının kanser üzerine bir etkisine rastlanmamıştır. Bölgede maruz kalınan radyasyon miktarına göre 50 yıllık sürede 100.000 nüfusta 1 vaka görülmesi beklenmektedir. Bununla birlikte ülkemiz genelinde ve Karadeniz Bölgesinde kanser vakalarında bir artış söz konusudur. Bu artışın nedeninin Çernobile bağlı olmadığının, artışın sadece Karadeniz Bölgesinde değil ülke genelinde farklı nedenlere (sigara, yanlış beslenme alışkanlıkları, hareketsiz yaşam vb.) bağlı olarak arttığının bölge halkına anlatılması gerekmektedir. Bu konuda yürütülen çalışmalara bölge sivil toplum örgütleri dahil edilmiştir. Çalışmaların sona ermesi ile bölge halkına bu sivil roplum örgütleri ile birlikte araştırmaların sonucunun aktarılması planlanmaktadır. Böylelikle bölge halkının bu konu ile ilgili gerçekleri öğrenmeleri sağlanabilecektir.